

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

โลกธุรกิจปัจจุบันมีความเจริญเติบโตขยายตัวมากขึ้น กรอบแนวความคิดด้านงานบุคคลจึงจำเป็นต้องขยายและพัฒนาให้สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลง ในอดีตนั้นบุคลากรในองค์กรจะเป็นเพียงผู้รับคำสั่งตามที่มอบหมายเท่านั้น ในบทบาทใหม่บุคลากรมีฐานะเป็นทรัพยากรขององค์กร หรือในปัจจุบันเรียกว่า “ทุนมนุษย์” ที่มีส่วนร่วมส่งเสริมและสนับสนุนให้ภาระงานต่าง ๆ ขององค์กรดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล สร้างความสำเร็จ ความเจริญก้าวหน้าให้แก่องค์กร (วิลาวรรณรพีพิศาล, 2550, หน้า 2)

การบริหารทรัพยากรมนุษย์ถือเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารงานในองค์กร ซึ่งประกอบด้วย การวางแผน การจัดองค์การ การจัดคนเข้าทำงาน การสั่งการ และการควบคุม ในส่วนของการจัดคนเข้าทำงานนั้นได้มีการพัฒนาขึ้นเป็นศาสตร์ทางวิชาการที่เรียกว่า การบริหารงานบุคคล และพัฒนาต่อเนื่องมาเป็น การบริหารทรัพยากรมนุษย์ โดยได้รวมการพัฒนา การประเมินผลพนักงาน การธำรงรักษา การจ่ายค่าตอบแทน การจัดสวัสดิการ และการจูงใจในการทำงานด้วยวิธีการต่าง ๆ เข้าไว้ด้วย การบริหารทรัพยากรมนุษย์จึงมีความสำคัญต่อองค์กร และเป็นปัจจัยที่ทำให้องค์กรประสบความสำเร็จ โดยมีบทบาทสำคัญในการค้นหาทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณค่ามาทำงานกับองค์กร มุ่งพัฒนาเพื่อการธำรงรักษาทรัพยากรมนุษย์ และส่งเสริมให้ทรัพยากรมนุษย์นั้นมุ่งมั่นทำงานอย่างทุ่มเทให้กับองค์กร (วิชัย โถสุวรรณจินดา, 2546, หน้า 1)

การศึกษาการบริหารทรัพยากรมนุษย์ นับได้ว่าเป็นการศึกษาที่เป็นทั้ง “ศาสตร์” และ “ศิลป์” กล่าวคือ ในการบริหารทรัพยากรมนุษย์เป็นศาสตร์เพราะการบริหารเป็นการนำความรู้มารวบรวมเป็นระบบ มีหลักการ มีกฎเกณฑ์ ทฤษฎีที่ได้รับการศึกษา

ค้นคว้าหรือเล่าเรียน ตลอดจนหลักความเป็นจริงที่เกิดขึ้นแล้วมาใช้ประกอบในการบริหารงานได้ และการบริหารทรัพยากรมนุษย์ที่ว่าเป็นศิลป์ เพราะเป็นการใช้ทักษะความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และการตัดสินใจ โดยพยายามผสมผสานความสามารถต่าง ๆ รวมทั้งหลักและทฤษฎีที่ได้นำไปปฏิบัติให้เกิดประโยชน์มากที่สุดโดยอาศัยประสบการณ์มาใช้เพื่อให้การทำงานบรรลุถึงวัตถุประสงค์ที่ต้องการ (วิเชียร วิทยอุดม, 2550, หน้า 2) จึงจะเห็นได้ว่าการบริหารทรัพยากรมนุษย์นั้นต้องใช้ทั้งความเป็นศาสตร์และศิลป์ผสมผสานกันไปเพื่อที่จะให้เกิดประโยชน์แก่องค์กรให้มากที่สุด

การบริหารทรัพยากรมนุษย์นั้นมีความสำคัญอย่างมาก ทำให้มีการศึกษาค้นคว้าวิจัยและพัฒนาแนวคิดใหม่ ๆ จากนักวิชาการส่งผลให้มีหนังสือ บทความ และเอกสารอื่น ๆ เป็นจำนวนมากในยุคปัจจุบัน จำเป็นที่จะต้องมีการศึกษาค้นคว้าวิจัยและพัฒนาแนวคิดใหม่ ๆ จากหนังสือ บทความ สามารถที่จะเผยแพร่ออกไปสู่ผู้ที่สนใจและเอื้อประโยชน์ให้องค์กรในการดำเนินธุรกิจไปสู่เป้าหมายได้อย่างมั่นใจ และในปัจจุบันแต่ละสถาบันการศึกษาได้เล็งถึงความสำคัญของการศึกษาสาขาวิชาการบริหารทรัพยากรมนุษย์โดย มีจุดมุ่งหมายที่จะให้ผู้เข้าศึกษาเตรียมเป็นผู้บริหารที่มีความรู้ความเข้าใจในหน้าที่ต่าง ๆ เกี่ยวกับการบริหารทรัพยากรมนุษย์ โดยเริ่มจากการวางแผนกำลังคน การสรรหาการคัดเลือกบุคคล การฝึกอบรมและการพัฒนา การประเมินผลงาน การจ่ายค่าตอบแทนแรงงานสัมพันธ์ และการสร้างขวัญกำลังใจให้เกิดขึ้นกับพนักงานในองค์กร ดังนั้นนักบริหารทรัพยากรมนุษย์ในทุกองค์กรเป็นบุคคลที่จะต้องมีความเข้าใจ ยอมรับในคุณค่าของตัวบุคคล ตลอดจนสร้างความสัมพันธ์ของคนในองค์กร และระหว่างคนกับงานด้วย ตลอดจนมีความรู้ ทักษะต่าง ๆ โดยมีสื่อเป็นจำนวนมากที่ทำให้ผู้บริหารหรือผู้ปฏิบัติงานมีความรู้

หนังสือพิมพ์ เป็นสื่อสิ่งพิมพ์ประเภทหนึ่งที่มีความสำคัญ มีอิทธิพลต่อชีวิตประจำวัน และความเป็นอยู่ของมนุษย์ ผู้อ่านสามารถทราบข่าวสาร เหตุการณ์ และสิ่งที่เกิดขึ้นได้อย่างรวดเร็วโดยไม่จำกัดเวลาและสถานที่ เนื่องจากหนังสือพิมพ์เป็นสื่อสิ่งพิมพ์ที่สามารถจะหาอ่านได้สะดวกและง่ายต่อการเข้าถึงข้อมูล ให้รายละเอียดที่ต้องการอย่างลึกซึ้ง หนังสือพิมพ์จึงมีหน้าที่สนองตอบความต้องการของสังคม

มีบทบาทอย่างสำคัญในการให้คุณและโทษผู้อ่าน นักข่าวหรือผู้ประกอบการสื่อมวลชน จึงต้องมีความรับผิดชอบต่อการพัฒนาการทางความคิด จิตใจของผู้อ่านพร้อมกับภาระหน้าที่ที่หลีกเลี่ยงไม่ได้เลยก็คือ ความพยายามเป็นผู้ชี้แนะ ยกระดับความคิดและความรู้ของสาธารณชนให้มีสติสมอันดี เปรียบเสมือนเข็มทิศส่องทางให้แก่สังคม และเป็นกระจกสะท้อนสังคม ภาระหน้าที่ดังกล่าวถูกกำหนดเป็นความรับผิดชอบของหนังสือพิมพ์ในสังคมประชาธิปไตย โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในประเทศกำลังพัฒนา ภาระเหล่านี้ก็ยิ่งเพิ่มความสำคัญมากขึ้น (มาลี บุญศิริพันธ์, 2534, หน้า 4)

บทบาทที่สำคัญมากต่อสังคมของหนังสือพิมพ์ ก็คือ การทำหน้าที่หลักในกระบวนการถ่ายโอนข้อมูลข่าวสารระหว่างกลุ่มต่าง ๆ ในสังคม ซึ่งหนังสือพิมพ์เป็นเสมือนตัวกลางเชื่อมโยงระหว่างทุกกลุ่มของทุกส่วนของประเทศให้สามารถทำงานร่วมกันได้อย่างดี โดยเฉพาะอย่างยิ่งในปัจจุบันหนังสือพิมพ์ได้มีความสำคัญอย่างมากต่อการพัฒนาประเทศ เพราะประชาชนของประเทศที่มีอัตราการอ่านออกเขียนได้ สูงขึ้นกว่าในอดีตมาก ทำให้การอ่านหนังสือพิมพ์มีความเป็นไปได้ง่ายขึ้น และหนังสือพิมพ์ยังทำหน้าที่เป็นตัวกลางในการถ่ายโอนข้อมูลข่าวสารที่สามารถพกพาได้อย่างสะดวกมากกว่าสื่ออื่น ๆ อีกด้วย อย่างไรก็ตาม เมื่อหนังสือพิมพ์มีความสำคัญต่อการพัฒนาประเทศมากเช่นนี้แล้วข้อมูลข่าวสารที่มีการถ่ายโอนโดยหนังสือพิมพ์จึงมีความสำคัญอย่างยิ่งที่จะต้องมีความเป็นข้อมูลข่าวสารที่สมบูรณ์ (perfect information) ด้วย แม้ว่าความสมบูรณ์ของข้อมูลข่าวสารในความเป็นจริงไม่มีทางที่จะเกิดขึ้นได้ แต่ก็เป็นที่ยอมรับกันว่า ถ้าหากการรายงานข้อมูลข่าวสารมีความถูกต้องและเป็นธรรม ก็จะหมายถึงข้อมูลข่าวสารดังกล่าวมีความสมบูรณ์ที่สุดตามไปด้วย (ณรงค์ เพ็ชรประเสริฐ, 2546, หน้า 204)

การศึกษาเนื้อหาเกี่ยวกับการบริหารงานทรัพยากรมนุษย์ที่ปรากฏจากสื่อสิ่งพิมพ์ประเภทหนังสือพิมพ์ซึ่งเป็นแหล่งรวบรวมข่าวสารข้อมูล โดยที่ผู้อ่านสามารถที่จะเลือกอ่านได้โดยไม่มีข้อจำกัด ทำให้ผู้อ่านได้รับความรู้และประโยชน์ทางด้านการบริหารทรัพยากรมนุษย์ เพราะว่าในปัจจุบันนี้ข่าวสารที่มีการรายงานจากสื่อมวลชนได้เข้ามามีบทบาทมากขึ้น ทำให้การรายงานนั้นมีความรวดเร็ว ถูกต้อง และครบถ้วน

ซึ่งหนังสือพิมพ์เป็นสถาบันที่ทำหน้าที่ได้ดีที่สุด (บุญเลิศ ช่างใหญ่, 2545, หน้า 35)

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงเห็นความสำคัญของการศึกษาเนื้อหาด้านการบริหารทรัพยากรมนุษย์ จึงได้ดำเนินการวิจัยในหัวเรื่อง “การวิเคราะห์ข่าวและบทความทางด้านการบริหารงานทรัพยากรมนุษย์ในหนังสือพิมพ์ภาษาไทย ระหว่างปี พ.ศ. 2551-2553” ในด้านเนื้อหา การพาดหัวข่าว ผู้เขียน วิธีการเขียน แหล่งอ้างอิง ภาพประกอบ และความสอดคล้องของเนื้อหาข่าวและบทความกับบทบาทในการบริหารของสมาคมบริหารทรัพยากรมนุษย์ของสหรัฐอเมริกา เพื่อเป็นแนวทางสำหรับผู้อ่าน และผู้ประกอบอาชีพต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องจะได้นำไปใช้ประโยชน์ให้มากที่สุด

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิเคราะห์ข่าวและบทความทางด้านการบริหารงานทรัพยากรมนุษย์ในหนังสือพิมพ์ภาษาไทย ระหว่างปี พ.ศ. 2551-2553 มีวัตถุประสงค์ในการวิจัยดังนี้

1. เพื่อวิเคราะห์ข่าวและบทความทางด้านการบริหารงานทรัพยากรมนุษย์ในหนังสือพิมพ์ภาษาไทย ระหว่างปี พ.ศ. 2551-2553 ในด้านเนื้อหา การพาดหัวข่าว ผู้เขียน วิธีการเขียน แหล่งอ้างอิง และภาพประกอบ
2. เพื่อศึกษาความสอดคล้องของเนื้อหาข่าวและบทความกับบทบาทในการบริหารของสมาคมการบริหารทรัพยากรมนุษย์ของสหรัฐอเมริกา (The Society for Human Resource Management--SHRM)

ขอบเขตของการวิจัย

1. การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิเคราะห์ข่าวและบทความทางด้านการบริหารงานทรัพยากรมนุษย์ในหนังสือพิมพ์ภาษาไทย ระหว่างปี พ.ศ. 2551-2553 โดยเลือกศึกษาเฉพาะหนังสือพิมพ์ด้านคุณภาพและมีคอลัมน์การจัดการทรัพยากรมนุษย์ จำนวน 3 ชื่อ-

เรื่อง ได้แก่ กรุงเทพมหานคร ประชาชาติธุรกิจ ผู้จัดการรายสัปดาห์ ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2551 ถึง วันที่ 31 ธันวาคม 2553

2. การวิเคราะห์ข่าวและบทความในหนังสือพิมพ์ ผู้วิจัยเลือกเฉพาะข่าวและบทความที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับการบริหารงานทรัพยากรมนุษย์ โดยจะเลือกวิเคราะห์เนื้อหาในขอบเขต ลักษณะของการบริหารงานทรัพยากรมนุษย์ การวางแผนทรัพยากรมนุษย์ การวิเคราะห์งาน การสรรหา การคัดเลือก การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ การจ่ายค่าตอบแทนและผลประโยชน์ พนักงานและแรงงานสัมพันธ์ ความปลอดภัยและสุขภาพอนามัย การวิจัยทรัพยากรมนุษย์

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. ข่าวการบริหารงานทรัพยากรมนุษย์ หมายถึง ข่าวที่รายงานเกี่ยวกับการบริหารทรัพยากรมนุษย์ โดยเริ่มจากกระบวนการวิเคราะห์ การคัดเลือก สรรหา การพัฒนา ค่าตอบแทน แรงงานสัมพันธ์

2. การพาดหัวข่าว คือ เนื้อหาสำคัญของข่าวและบทความที่ปรากฏในหน้าหนังสือพิมพ์ ให้ประเด็นที่น่าสนใจแก่ผู้อ่าน

3. บทความ หมายถึง งานที่มุ่งเขียนเสนอความรู้ ความคิดเห็น โดยอาศัยข้อเท็จจริงที่มีหลักฐานน่าเชื่อถือที่ปรากฏอยู่ในหนังสือพิมพ์

4. หนังสือพิมพ์ หมายถึง สิ่งพิมพ์ที่รายงานข่าว และข่าวสาร เพื่อให้ความรู้ ความบันเทิง และเสนอข้อเขียนเชิงวิพากษ์ วิจารณ์ เสนอข้อคิดเห็นต่าง ๆ เพื่อให้แก่มุมความคิด และการเตือนภัยแก่ผู้อ่านซึ่งเป็นประชาชนทั่วไปเป็นสำคัญ

5. ผู้เขียน หมายถึง ผู้เขียนข่าวและบทความในหนังสือพิมพ์ที่เป็นผู้ทรงคุณวุฒิ มีความชำนาญและมีประสบการณ์ หรือผู้รายงานข่าวที่มีพื้นความรู้และการศึกษาเฉพาะด้านนั้น ๆ

6. วิธีการเขียน หมายถึง รูปแบบในการนำเสนอเนื้อหาของผู้เขียนที่ใช้ในการเขียน เช่น ข่าว บทความ บทวิเคราะห์ หรือบทวิจารณ์

7. แหล่งอ้างอิง หมายถึง แหล่งที่มาของข่าวและบทความที่ปรากฏในหนังสือพิมพ์ ได้แก่ แหล่งอ้างอิงจากบุคคล หน่วยงานต่าง ๆ เพื่อให้ผู้อ่านทราบที่มาของข้อมูลว่าน่าเชื่อถือหรือไม่

8. ภาพประกอบ หมายถึง ภาพที่ใช้ประกอบในหนังสือพิมพ์ ส่วนมากจะเป็นภาพข่าว ภาพเหตุการณ์ ที่เกิดขึ้นในขณะนั้น หรือภาพที่เกี่ยวข้องกัน เพื่อให้รายละเอียดของเรื่องราวได้เข้าใจมากยิ่งขึ้น

9. สมาคมเพื่อการบริหารทรัพยากรมนุษย์ หมายถึง สถาบันที่ทำหน้าที่ตอบสนองความต้องการของผู้เชี่ยวชาญด้านทรัพยากรมนุษย์ และความก้าวหน้าของผู้บริหารทรัพยากรมนุษย์

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ทราบถึงเนื้อหาของข่าวและบทความทางด้านบริหารงานทรัพยากรมนุษย์ในหนังสือพิมพ์ภาษาไทย
2. ทำให้ทราบถึง ขอบเขตของเนื้อหาที่ปรากฏในหนังสือพิมพ์เพื่อเป็นแนวทางในการศึกษาค้นคว้า
3. เป็นแนวทางให้ผู้ผลิต สามารถนำไปปรับปรุงการผลิตทางด้านหนังสือพิมพ์
4. เป็นแนวทางให้บรรณาธิการ นักวิจัย และนักวิชาการ นำไปใช้ประโยชน์ในการอ้างอิงทางวิชาการด้านการบริหารงานทรัพยากรมนุษย์